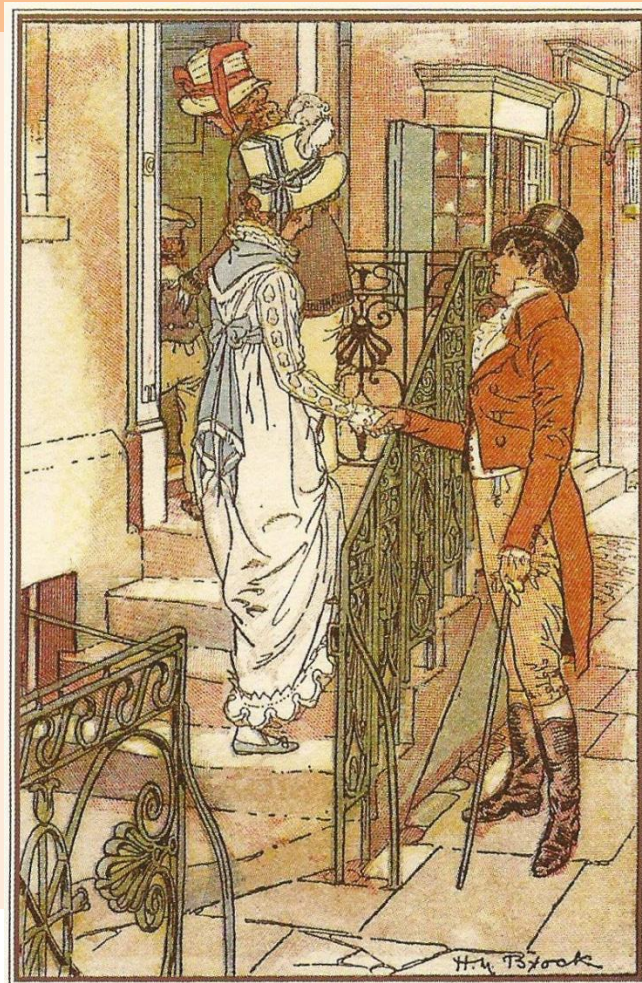

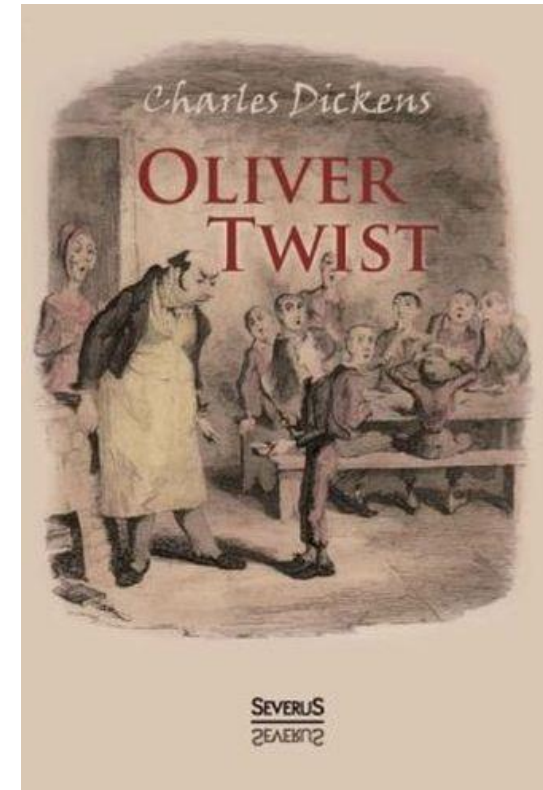
Literatura pro děti a mládež I

7

Příběhová próza ve světě

- 1. polovina 19. st.: postava dítěte v próze pro dospělé, často v epizodní roli
- 2. polovina: dítě jako ústřední postava, často stále v díle pro dospělé (**Dickens**)
- Vznik intencionální příběhové prózy
- **Hector Malot**: *Bez rodiny* (1869)
- **Johanna Spyriová**: *Heidi, děvčátko z hor* (1881)
- **Frances Eliza Burnettová**: *Malý lord* (1886)

Próza ze života dětí ve světě

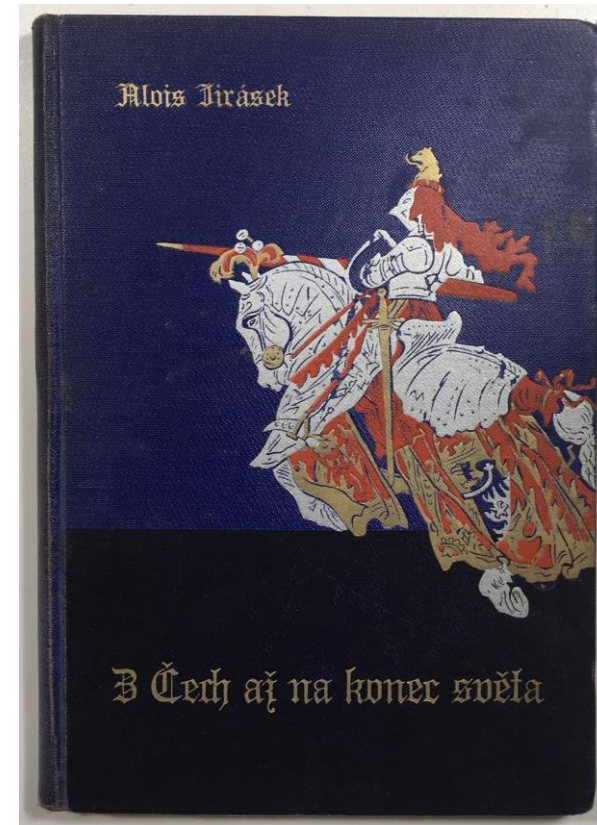
- **Mark Twain** – Samuel Langhorne Clemens (1835-1910)
Dobrodružství Toma Sawyera (1876)
Dobrodružství Huckleberryho Fina (1885)
Princ a chudák (1881)
- **(Harriet Beecher-Stoweová** (1811-1896): *Chaloupka strýčka Toma* (1852))
- **Edmondo de Amicis** (1846-1908): *Srdce* (1886)

Příběhová próza u nás

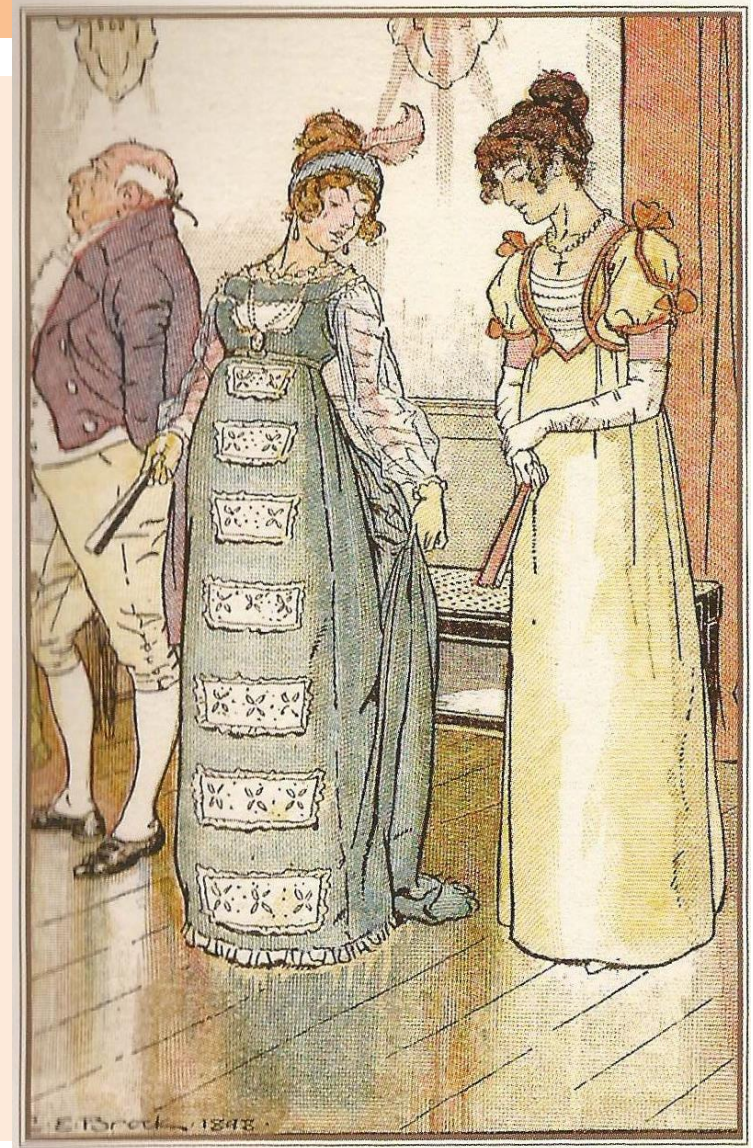
Do počátku 20. století kromě prózy s dívčí hrdinkou je velmi oblíbená zvláště historická povídka:

- Karel Václav Rais
- Václav Beneš Třebízský
- Alois Jirásek (*Z Čech až na konec světa* aj.)

Zrození četby s dívčí hrdinkou

- Terminologie a zařazení:
- Příběhové próza –
próza ze života dětí
(s dětským hrdinou) –
próza s dívčí hrdinkou
- *Próza s dívčí hrdinkou*
x dívčí román (románek)
- Tzv. červená (růžová)
knihovna.

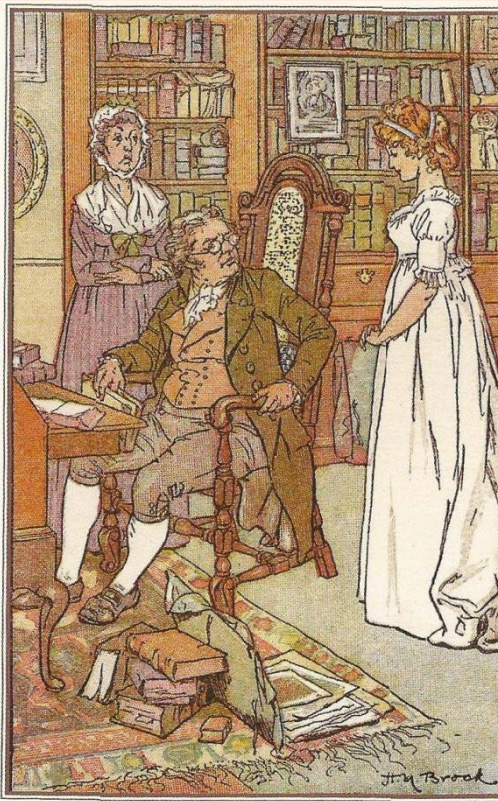
Zdroje

- Román období sentimentalismu, především **Samuel Richardson** (*Pamela, Clarissa*)
- a díle **Jane Austenové** (1775-1817; *Rozum a cit, Pýcha a předsudek, Mansfieldské panství, Opatství Northganger, Anna Eliotová*),
- projevují se i další vlivy (např. černý román).

Na cestě od didaktismu k emancipaci

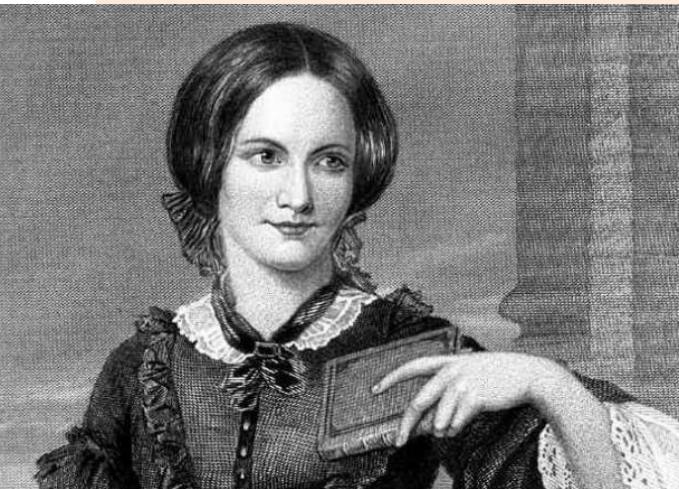
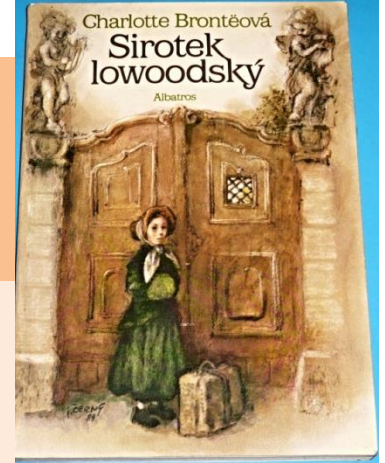
- **Sofie de Ségur (1799-1874):** *Nehody malé Žofie* (1859) aj.

- **Zásadní roli hrají díla 2. poloviny 19. století – viktoriánské éry:** sestry Brontëovy, Elizabeth Gaskellová, Louisa May Alcottová, Lucy Maud Montgomeryová aj.

Viktoriánská éra a próza s dívčí hrdinkou – anglická literatura

- **Charlotta Brontëová (1816-1855):** *Jana Eyrová* (1847), *Vilette* (Městečko, 1849), *Profesor* (1857)
- **Emily Brontëová (1818-1848):** *Na Větrné hůrce* (1850)
- **Anne Brontëová (1820-1849):** *Agnes Greyová* (1847), *Dvojí život Heleny Grahamové* (1848)
- **Elizabeth Gaskellová (1810-1865):** *Mary Burtonová, Cranford, Sever a jih* (1854-55) aj.

Próza s dívčí hrdinkou – klasická díla dalších literatur

- **Louisa May Alcottová (1832-1888):**
Malé ženy (1868), Malí muži (1871) aj.
- **Lucy Maud Montgomeryová (1874-1942):**
Anna ze Zeleného domu aj.
- V polské literatuře: **Eliza Orzeszková (Marta), Boleslav Prus (Andělka)**

Klasika ve filmu

Klasika ve filmu

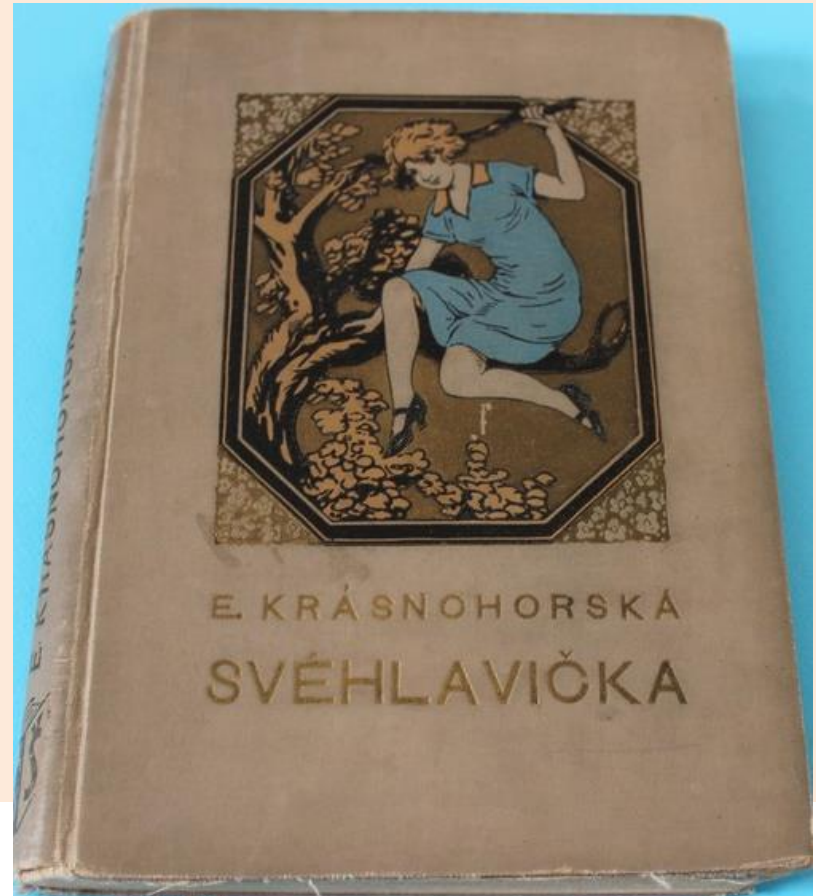

Počátky prózy s dívčí hrdinkou u nás

- **Marie Antonie** (vl. jménem Josefa Pedálová, 1780-1831): *Sefka, dárek dcerám městským* (1826), *Myrtový věneček* (1828), *Keř rozmarinový* (1830) aj.
- **M. D. Rettigová** (1785-1846): *Bělínka* (1820), *Chudobičky* (1829), *Jaroslav a Terinka* (1841) aj.
- Vojtěch Nejedlý (1772-1844)

Počátky prózy s dívčí hrdinkou u nás

- **Eliška Krásnohorská (1847-1926):**
- *Svéhlavička* (1899)
- *Celinka* (1902) aj.

Děkuji vám za pozornost!

